

1000 μικρο-αρχιτεκτονικές με λογική σμήνους

Η έρευνα επάνω στην νοημοσύνη που αναπτύσσει το σμήνος, πουλιών για παράδειγμα, τροφοδοτεί τα τελευταία χρόνια ένα μεγάλο μέρος των επιστημών και εφαρμοσμένων τεχνολογιών. Πρόκειται για την μελέτη σχηματισμών που αποτελούνται από μονάδες, που κατά κανόνα διαθέτουν στοιχειώδη εσωτερική οργάνωση και περιορισμένη δυνατότητα δράσης. Ωστόσο, μέσα από τις σχέσεις που αυτές οι μονάδες αναπτύσσουν μεταξύ τους, επιτυγχάνουν ένα αποτέλεσμα πολύ μεγαλύτερης κλίμακας από της δικιάς τους. Η απλότητα στην συγκρότηση της κάθε μονάδας και η πολυπλοκότητα στις διασυνδέσεις τους, προσδιορίζουν την εξαιρετική δυναμική του σχηματισμού σμήνους, που δρά χωρίς να διαθέτει κεντρική οργάνωση και σχεδιασμό.

Θα άξιζε να αναρωτηθεί κανείς, τι προοπτικές θα είχε ένα σμήνος μικρο-αρχιτεκτονικών επεμβάσεων σε μια πόλη όπως είναι η Αθήνα. Η ιδέα θα μπορούσε να είχε εφαρμογή, όχι στις κεντρικές περιοχές ή στις περιοχές «προβολής» της πόλης, αλλά σε αυτό που αποτελεί την μάζα της Αθήνας, την Αθήνα της πολυκατοικίας. Αυτό το κομμάτι που φαίνεται να ανθίσταται σε οποιοδήποτε ισχυρό αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, ή και ακόμα που δεν φαίνεται γενικότερα να ενδιαφέρει τον σχεδιασμό.

Αυτή η μικρο-αρχιτεκτονική μπορεί να στεγάσει σμήνη από τοπικά διασπασμένες και συγχρόνως διασυνδεδεμένες ψηφιακά ή και μέσω κοινών εκδηλώσεων, μικρο- βιβλιοθήκες, μικρο-πολιτιστικά κέντρα, μικρο-χώρους συγκέντρωσης πολιτών. Το καθένα όχι μεγαλύτερο από ένα δωάρι, θα μπορούσε να είναι μόνιμα, εφήμερο ή μεταφερόμενο. Κάθε μια από αυτές τις μικρο-επεμβάσεις θα επηρεάσει φυσικά το άμεσο περιβάλλον της, αλλά για να επιζήσει θα αναγκαστεί να συσχετιστεί με άλλες που έχουν όμοιο ή διαφορετικό περιεχόμενο. Η δυναμική θα παράγεται από την τοπικότητα και την ταυτόχρονη διασύνδεση.

Η ιδέα στην επί μέρους σύλληψη της δεν είναι νέα: Μια σειρά από προτάσεις διπλωματικών της Αρχιτεκτονικής Σχολής της Αθήνας αναδεικνύουν τα τελευταία χρόνια το θέμα των τοπικών μικροεπεμβάσεων στο ιστό της πολυκατοικίας. Πρόκειται για την ιδέα των ένθετων μικρών κτιριακών επεμβάσεων, όχι μόνο σε κενά οικοπέδα αλλά και σε ύψος, στο σώμα των πολυκατοικιών σε κενά διαμερίσματα, προς τον ακάλυπτο ή στις ταράτσες. Μια σύντομη λογιστική άσκηση θα διαιρούσε το κόστος μιας σημαντικής κτιριακής επέμβασης που έχει γίνει ή που πρόκειται να γίνει στην Αθήνα, δια 1000: Παράγονται άραγε 1000 μικρο-αρχιτεκτονικές σμήνους από 1000 ομάδες νέων αρχιτεκτόνων με 1000 απόψεις διαφορετικές αλλά συνδεδεμένες μεταξύ τους με λογική σμήνους.

Δημήτρης Παπαλεξόπουλος

Δημοσίευση: **ΤΟ ΒΗΜΑ Κυριακή 20-08-2006**